

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور دزفول

اصول و معیارهای نویسی و بهسازی بافت قدیم

مطالعه موردی: شهر دزفول

مقطع: کارشناسی جغرافیا و برنامه ریزی شهری جدید

استاد راهنما: سرکار خانم الهام گل شکوه

مجتبی دریکوند

Mojtaba.drikvand

تقدیم به پدر و مادر عزیز و بزرگوارم

که همواره در طول تحصیل به من

دلگرمی دادند و مدیون زحمات ایشان
هستم

تقدیم به استاد عزیز:

سرکار خانم الهام گل شکوه

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1	فصل اول: کلیات تحقیق
2	چکیده
3	مقدمه
4	طرح مساله
4	اهداف پژوهش
5	ابزار ها و روش ها
5	سئوالات و نتیجه گیری
	فصل دوم مبانی نظری
5	1-1-1 تجارب انگلستان
6	2-1-1 شهر چستر
7	3-1-1 شهر لایستر
10	4-1-1 تجارب نوسازی و بهسازی شهری در ایتالیا
11	5-1-1 ونیز
13	6-1-1 شهر برگامو

- 14-1-1 آسیا-----14
- 14-1-1 تجارب نوسازی و بهسازی در بافت قدیم شهر های ژاپن-----14
- 15-1-1 تجارب بهسازی شهری در سوریه-----15
- 18- فصل سوم: تجارب نوسازی و بهسازی در شهر های ایران-----18
- 21-1-2-1 محله تل یزد-----21
- 23-1-2-2 بافت قدیم ساری-----23
- 26-1-2-3 بازسازی محله آستانه شیراز-----26
- 30-1-2-4 طرح بهسازی و نوسازی مرکز شهر کرمانشاه(محله فیض آباد)-----30
- 32- فصل چهارم : نوسازی و بهسازی شهر دزفول-----32
- 35-1-2-5 روند شکل گیری شهر در ایران-----35
- 35-1-2-6 عوامل طبیعی و محیطی مؤثر بر شکل گیری شهر دزفول-----35
- 36-1-2-7 پیدایش شهر دزفول و رشد اولیه آن-----36
- 39-1-2-8 سیمای شهر دزفول (از دوران اولیه شهر نشینی تا صفویه وزندیه)-----39
- 50-1-2-9 ساختار کالبدی شهر دزفول-----50
- 51-1-3-1 بافت شهری-----51
- 52-1-3-2 ویژگی های بصری و دسترسی ها-----52
- 52-1-3-3 سیر تحول بافت قدیم از اواخر قاجار تا به امروز-----52

- 53-----4-3-1 ساختار کالبدی شهر دزفول
- 55-----5-3-1 بافت شهری
- 55-----6-3-1 شبکه های دسترسی
- 56-----7-3-1 تحول شهر و سیمای آن در دوره پهلوی
- 56-----8-3-1 ویژگی های دسترسی و آمد و شد
- 60-----9-3-1 ویژگی های بصری
- 61-----1-4-1 سیمای کنونی بافت قدیم
- 67-----2-4-1 موقعیت جغرافیایی شهر دزفول
- 70-----3-4-1 بررسی جمعیت و تراکم پیشنهادی
- 72-----4-4-1 مطالعات ویژگی خانوار (بعد خانوار)
- 73-----5-4-1 مطالعه ترکیب سنی- جنسی جمعیت ونحوه توزیع آن
- 73-----6-4-1 مطالعات وضعیت سکونت
- فصل پنجم : اثبات سئوالات ، الگوی پیشنهادی، نتیجه گیری
- 76-----7-4-1 اثبات فرضیه
- 78-----8-4-1 الگوی پیشنهادی
- 80-----9-4-1 نتیجه گیری

فصل اول: کلیات تحقیق

چکیده

توجه به نوسازی و بازسازی بافت های کهن شهر و به طور کلی دخالت در بافت قدیم همواره یکی از مسائل اساسی شهرهای قدیمی و شهرهایی که دارای هویت و روحیه خاص باشند است اندیشمندان و مسئولین امور در کشور ما و مدیران شهرها و همچنین متخصصین و کارشناسان مسائل شهری سالهاست که جهت نوسازی و بازسازی بافت قدیم تلاش نموده اند و راهکارهایی نیز ارائه نموده اند که وضعیت فعلی بافت کهن شهرها بازتاب همین راه کارهای ایشان است.

اصلی ترین هدف و راهبرد اساسی اقدامات مداخله ای برای بهسازی بافت مرکز شهر بازگرداندن این مجموعه به چرخه زندگی شهری است. زنده ماندن بافت در گرو فعالیت و مشارکت آن در زندگی جاری در شهر است و تنها از این راه می توان امیدوار بود که ارزشهای تاریخی - فرهنگی آن ماندگار شوند. در راستای دستیابی به هدف اصلی اقدامات مداخله ای به شکل دو گروه بهسازی کارکردی و بهسازی کالبدی تعریف می شود که به طور همزمان و موازی باید پیش بروند و حوزه های گوناگون بافت را در بر می گیرند. تامین کمبودهای مجموعه بازار به عنوان کانون اصلی شهر تغییر و دگرگون کردن سیمای فرهنگی میباید به نحوی که صف نظرکنترل فعالیت ها و کارکردها در هماهنگی لازم فضایی باشد. بلکه خود واجد ارزشهایی در جهت تکمیل و ارتقاء نقش عملکردی فعالیت های فرهنگی محیط و بافت شهری اطراف باشد.

واژگان کلیدی: نوسازی و بهسازی ، بافت قدیم، اصول و روش ها، شهرداری

مقدمه

کشورهای اروپای اولین تخریب کنندگان و اولین بهسازی و نو سازی کنندگان بافتهای کهن شهری هستند. تخریب در بافتهای کهن با آغاز انقلاب صنعتی شروع شد. و در جنگهای اول و دوم به اوج خود رسید. که پس از جنگهای فوق کشور های اروپایی در قالب طرح های از پیش تهیه شده به اصلاح و بازسازی در بافتهای کهن اقدام نمودند.

در کشورهای جهان سوم پس از شروع دوباره استعمار در این کشورها و ورود وسایل موتوری به بافت شهر ها اولین دوره تخریب و مداخله در بافتهای کهن آغاز شد.

به اعتقاد ایزدی سعید(الف 1379) در ایران دخالت در حوزه بافتهای فرسوده – مخروبه و نا بسامان شهری با شروع نوگرایی در سازمان فضای- کالبدی بافت کهن بعد از سال 1304 آغاز میگردد. و تاکنون طرحهای مختلفی از قبیل: طرحهای روان بخشی. طرحهای بهسازی شهری. و طرح های عمران و شهر سازی جهت اصلاح بافتهای قدیم شهری تهیه و اجرا شده است.

دزفول باتوجه به قدمت چند هزار ساله در دوران های مختلف دارای ویژگیهای خاص شهر سازی بوده است